

معرفی نظریه‌ی ای-آر-جی (ERG)

منوچهر نوری

اشاره: بی‌شک معرفی برخی نظریه‌های کاربردی و کوتاه مدیریتی می‌تواند زمینه‌ی فکری و اجرایی مناسبی را برای مدیران مدارس فراهم کند تا با اعتماد به نفس و اهتمام بیشتر وظایف‌شان را انجام دهند و در هدایت بهتر کارکنان مدرسه بکوشند. در این راستا تصمیم گرفته‌شده است سلسله مباحثی در زمینه‌های نظریه‌های مدیریت به شما مدیران عزیز مدارس ارائه شود. در این شماره، شما با یکی از این نظریه‌ها آشنا خواهید شد.

این نظریه علاوه بر تأکید بر فرایند ارضا-پیشرفت، مبتنی بر این است که یک نوع تداوم نیاز وجود دارد. ارتباط بین نظریه‌ی آلدرفر، نظریه‌ی هرزبرگ و نظریه‌ی مازلو در شکل زیر نشان داده شده است.

نظریه‌ی آلدرفر از دو جهت با نظریه‌ی مازلو فرق دارد. نخست مازلو معتقد است که پیشرفت از یک سطح به سطح بالاتر بستگی به تأمین نسبی نیاز سطح پایین‌تر دارد. بدین معنا که افراد در نتیجه‌ی ارضای نیاز در سلسله مراتب نیازها به پیش می‌روند. آلدرفر برخلاف مازلو و هرزبرگ نمی‌گوید که برای ایجاد انگیزش در سطح بالاتر، ارضای نیاز سطح پایین‌تر ضرورت دارد. برای مثال، طبق نظریه‌ی آلدرفر سوابق یا محیط فرهنگی انسان ممکن است تعیین‌کننده‌ی تقدم نیازهای وابستگی بر نیازهای ارضا نشده‌ی حیاتی باشد. دومین تفاوت عمده‌ی این نظریه با نظر مازلو در این است که الگوی آلدرفر اظهار می‌کند، ممکن است بیش از یک نیاز در یک زمان فعال یا عامل باشد. به طور کلی، به نظر می‌رسد که نظر آلدرفر محدودیت‌های کم‌تری دارد و همچنین بعضی نکات قوت نظریه‌های قبل را می‌پذیرد. ■

کلید واژه‌ها: نظریه ERG، انگیزش، نیازها، الگوی آلدرفر.
نظریه‌ی ERG درباره‌ی انگیزش، که نظریه‌های هرزبرگ و مازلو را تعدیل و توسعه داده است، مربوط به کلی‌تون آلدرفر است. او نیز همانند مازلو و هرزبرگ احساس می‌کند که طبقه‌بندی نیازها ارزشمند است و بین سطوح نیازهای پایین‌تر و بالاتر یک تمایز اساسی وجود دارد. آلدرفر نیازهای افراد را در سه سطح خلاصه می‌کند: نیازهای وجودی یا حیاتی، نیازهای وابستگی و نیازهای رشد. او به گونه‌ای کوتاه، این نیازها را با سه حرف انگلیسی ای - آر - جی نشان می‌دهد (Alderfer, 1969, pp.142-175).

۱. نیازهای وجودی یا حیاتی: این سطح شامل آن دسته از نیازهایی است که برای ادامه‌ی حیات انسان لازم است. بنابراین دربرگیرنده‌ی نیازهای فیزیولوژیکی و ایمنی است.

۲. نیازهای وابستگی: این سطح بستگی به این دارد که مردم چگونه با یکدیگر و محیط اجتماعی اطراف خود ارتباط دارند و شامل نیازهای اساسی اجتماعی و ارتباطات میان اشخاص می‌شود.

۳. نیازهای رشد: این دسته که بالاترین طبقه‌ی نیازها به شمار می‌آید، شامل نیازهای احترام و خودشکوفایی است.

پی‌نوشت:

1. Clayton Alderfer

ارتباط بین نظریه‌ی آلدرفر، نظریه‌ی مازلو و هرزبرگ

نظریه‌ی انگیزش بهداشت هرزبرگ

سلسله مراتب نیازهای مازلو

نیازهای ERG آلدرفر

